

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1. บทสรุป

จากที่ได้กล่าวมาทั้งหมดตั้งแต่บทที่ 1 ถึงบทที่ 4 ผู้เขียนได้กล่าวถึงอำนาจหน้าที่และบทบาทของอัยการสูงสุด ในการดำเนินคดีในศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เปรียบเทียบกับการดำเนินคดีต่างๆ และวิเคราะห์ถึงปัญหาบทบาทในการดำเนินการของอัยการสูงสุดมาแล้ว ในส่วนนี้จึงขอสรุปถึงสิ่งที่ได้กล่าวมาแล้ว ในส่วนของหลักการ อำนาจหน้าที่ และบทบาทของอัยการสูงสุดในการดำเนินคดีในศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ดังนี้

โดยหลักการแล้วประเทศไทยยึดหลักการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐ กล่าวคือการดำเนินคดีอาญา “รัฐ” เป็นผู้เสียหาย และเจ้าพนักงานของรัฐผู้มีอำนาจหน้าที่ดำเนินคดีอาญาแทนรัฐ คือ “อัยการ” ซึ่งอัยการไทยจะยึดหลักดำเนินคดีอาญาตามดุลพินิจ อันเป็นหลักการที่ผ่อนคลายความเข้มงวดในการใช้กฎหมายอาญา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย และความต้องการของคู่ความในแต่ละคดีในการพิจารณาดำเนินคดี ทำให้ขั้นตอนการพิจารณาสอบสวนฟ้องร้องของอัยการจำเป็นต้องคำนึงถึงเหตุผลและความจำเป็นในแต่ละคดี เพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุดในการลงโทษ แต่เนื่องจากการดำเนินคดีในศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 332 (2) บัญญัติให้ วิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งเป็นระบบการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ใช้ระบบไต่สวนข้อเท็จจริงอันมีที่มาจากกฎหมายฝรั่งเศส และพนักงานอัยการของฝรั่งเศสในระบบนี้จะเป็นเพียงบุรุษไปรษณีย์ แต่ผู้เขียนมีความเห็นสรุปว่า เมื่อนำมาใช้ในประเทศไทยก็ควรจะนำมาปรับปรุงให้มีความเหมาะสมกับระบบที่ใช้อยู่ในประเทศ เพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุดในการให้ความยุติธรรมแก่ทุกฝ่ายและร่วมกันค้นหาความจริง โดยให้คงหลักการเดิมคือยึดหลักการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐและหลักดำเนินคดีอาญาตามดุลพินิจ เพื่อให้อัยการสูงสุดสามารถตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจในการรวบรวมพยานหลักฐานในสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. อันเป็นการดำเนินการด้วยหลักการเดียวกับคดีอาญาทั่วไป โดยไม่จำเป็นต้องคำนึงว่าทุกขั้นตอนทั้งระบบที่นำมาจากฝรั่งเศสจะต้องมีลักษณะที่เหมือนกับระบบของประเทศฝรั่งเศสเสียทุกประการ

อีกประการหนึ่งก็คือ รัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ บัญญัติขั้นตอนการดำเนินการและบทบาทของอัยการสูงสุดไว้อย่างกว้างๆ ซึ่งหากเกิดปัญหาในทางปฏิบัติแก่อัยการสูงสุดดังที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 4 อัยการสูงสุดจะดำเนินการอย่างไร และหากเป็นกรณีที่อัยการสูงสุดออกข้อกำหนดเป็นคู่มือการดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งเป็นวิธีปฏิบัติสำหรับอัยการดังกล่าวแล้วจะเป็นที่ยอมรับขององค์กรที่เกี่ยวข้องอื่นๆหรือไม่เนื่องจากมิใช่กฎหมาย กรณีจะทำให้การดำเนินการเกิดความสะดุด ไม่สามารถดำเนินการให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีที่ตั้งคณะทำงานแล้วไม่สามารถหาข้อยุติได้ ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะฟ้องคดีเองหรือแต่งตั้งทนายความฟ้องคดีแทน อัยการสูงสุดควรมีบทบาทอย่างไร

นอกจากนี้การดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญถือเป็นการดำเนินคดีอาญาที่สำคัญ เนื่องจากผู้ถูกกล่าวหาส่วนใหญ่แล้วจะเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง ฐานะ และอำนาจทางสังคม การที่บุคคลดังกล่าวถูกกล่าวหาฟ้องร้องและถูกดำเนินคดีอาญานั้น อาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างมากต่อฐานะทางสังคม ซึ่งจะได้รับ ความเสียหายมากกว่าบุคคลธรรมดาที่ถูกดำเนินคดีอาญาทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีที่มีการตั้งคณะทำงานแต่หาข้อยุติไม่ได้ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยืนยันที่จะฟ้องคดีกับบุคคลดังกล่าว โดยใช้อำนาจที่ได้จากรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ฟ้องเองหรือแต่งตั้งทนายความให้ฟ้องคดีแทนนั้น หากปรากฏผลจากการไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่า “พิพากษายกฟ้อง” กรณีดังกล่าวจะถือเป็นการกระทำหรือการตัดสินใจที่ผิดพลาดของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือไม่ และบุคคลที่ถูกกล่าวหาดังกล่าวจะได้รับการเยียวยาอย่างไรจึงจะเป็นธรรมและจะมีมาตรการใดในการเยียวยาได้บ้าง ในทางกลับกันหากปรากฏผลจากการไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่า ผู้ดำรงตำแหน่งที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการฟ้องเองนั้นมีความผิดจริงกรณีจะเป็นเช่นใด อัยการสูงสุดจะต้องรับผิดชอบอย่างไรบ้าง ซึ่งหากต้องรับผิดชอบแล้วจะมีความรับผิดชอบแตกต่างกันหรือไม่ ในกรณีที่หากเหตุผลในการพิพากษา ลงโทษผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรผู้พิพากษาศาลฎีกานั้น เป็นหรือไม่เป็นไปตามสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ทั้งหมดที่กล่าวมานี้ ผู้เขียนเห็นควรเสนอแนะถึงแนวทางและวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวในหัวข้อต่อไป

5.2. ข้อเสนอแนะแนวทางและวิธีการแก้ไข

ผู้เขียนมีความเห็นเป็นประการสำคัญว่า วิธีการแก้ไขปัญหาต่างๆที่ผู้เขียนกล่าวมาแล้ว นั้น มีทางออกที่น่าจะต้องพิจารณาคือ ควรจะต้องพิจารณาแก้ไขรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ซึ่งอาจต้องแก้ไขในหลายจุดดังนี้

การดำเนินการฟ้องร้องดำเนินคดี ในส่วนของอัยการสูงสุดที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญบัญญัติให้อำนาจเฉพาะ "อัยการสูงสุด" นั้น ผู้เขียนเห็นควรเสนอให้เพิ่มเติม คำว่า "หรือผู้รักษาการแทน หรือผู้ได้รับมอบหมาย" ลงในท้ายคำว่า "อัยการสูงสุด" ด้วย เป็นนัยความหมายว่า อัยการสูงสุด หรือผู้รักษาการแทน หรือผู้ได้รับมอบหมายจากอัยการสูงสุด สามารถฟ้องร้องดำเนินคดีในศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้ แม้ว่าในปัจจุบัน การดำเนินการต่างๆได้มีการมอบหมายให้ พนักงานอัยการสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีพิเศษ 2 เป็นผู้รับมอบหมายให้ดำเนินการแทนอัยการสูงสุดแล้วก็ตาม ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความแน่นอนในการปฏิบัติงาน ดังเหตุผลที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 4 ข้างต้น

เนื่องจากตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 305 วรรคห้า บัญญัติให้คณะทำงาน ประกอบด้วยผู้แทนจากแต่ละฝ่ายเท่าๆกันคือ ฝ่ายคณะกรรมการ ป.ป.ช. และฝ่ายอัยการ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทำหน้าที่ประหนึ่งเป็นพนักงานสอบสวนในคดีอาญาทั่วไป จึงควรแก้ไขโดยการบัญญัติเพิ่มอำนาจการใช้ดุลพินิจในการพิจารณา ในการมีความเห็นและคำสั่งในสำนวนการไต่สวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องมาให้พิจารณาดำเนินคดีฟ้องร้อง ดังเช่นในคดีอาญาทั่วไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมแก่ทุกฝ่ายโดยเฉพาะผู้ถูกกล่าวหา ด้วยการเสนอแก้ไขกฎหมายให้ผู้แทนจากฝ่ายของอัยการสูงสุด เข้าร่วมอย่างจริงจังในการพิจารณาหาหลักฐานเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ในชั้นคณะทำงานด้วยอย่างเต็มที่ ดังเช่นการเข้าร่วมคุ้มครองเด็กในคดีอาญาหรือการเข้าร่วมชั้นสูตรพลิกศพ เป็นต้น ทั้งนี้โดยมิใช่เป็นการเข้าไปร่วมค้นหาพยานหลักฐานตั้งแต่เริ่มแรก หากแต่เป็นการเข้าไปร่วมค้นหาพยานหลักฐานเพิ่มเติมเมื่อเกิดปัญหาที่อัยการสูงสุดพิจารณาแล้วว่า พยานหลักฐานไม่เพียงพอที่จะฟ้องร้องดำเนินคดีได้ และสาเหตุที่ผู้เขียนมีความเห็นไม่ให้อัยการเข้าร่วมรวบรวมพยานหลักฐานตั้งแต่ชั้นแรก เนื่องจากหากให้อัยการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตั้งแต่ในขั้นตอนแรกแล้ว จะไม่มีการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจในการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งถึงแม้ว่าระบบไต่สวนจะเป็นการร่วมกันค้นหาความจริงก็ตาม แต่ก็จำเป็นต้องมีการตรวจสอบการใช้อำนาจด้วย ดังนั้นจึงควรให้อัยการเป็นองค์กรชั้นที่สอง ในการตรวจสอบความสมบูรณ์ของพยานหลักฐานในสำนวน

การไต่สวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดทำมา และหากคดีขึ้นสู่ศาลแล้วศาลจะเป็นองค์กรชั้นที่สามที่จะคอยตรวจสอบ ทำการค้นหาพยานหลักฐานเพื่อให้ได้ความจริงในสิ่งที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. และอัยการ ยังไม่ได้ค้นหาถึง

ผู้เขียนยังเห็นสมควรเสนอแก้ไขบทบัญญัติแห่งระยะเวลาฟ้องคดี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มาตรา 11 วรรคสอง ด้วยการบัญญัติขยายระยะเวลาในการหาข้อยุติของคณะทำงาน จาก 14 วัน เป็นว่าสามารถขยายต่อได้ตามที่คณะทำงานเห็นควร ตามความเหมาะสมในเรื่องจำนวนของพยานหลักฐาน เพราะการฟ้องคดีในกรณีนี้แม้ว่าจะไม่สามารถฟ้องได้ทันภายใน 14 วัน พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มาตรา 12 ยังบัญญัติให้สามารถฟ้องภายในอายุความได้อยู่ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าการกำหนดระยะเวลาในการฟ้องคดีนี้ไม่ใช่สาระสำคัญตามเจตนารมณ์ของการบัญญัติกฎหมายนี้ แต่เป็นอุปสรรคในการดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะทำงานมากกว่าเป็นประโยชน์

ขั้นตอนของอัยการสูงสุด ในการดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และขั้นตอนของอัยการสูงสุดในการดำเนินการร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินนั้น หากเป็นกรณีที่จะต้องมีการตั้งคณะทำงานและไม่สามารถหาข้อยุติได้ ผู้เขียนเห็นควรบัญญัติแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 305 วรรคห้า และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.2542 มาตรา 11 วรรคสอง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 มาตรา 80 วรรคสอง ว่าให้ต้องมีการชี้ขาดข้อยุติของคณะทำงานโดยอัยการสูงสุดด้วยเหตุผลที่สำคัญว่า อัยการสูงสุดเป็นบุคคลแรกที่จะต้องรับผิดชอบในสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการดำเนินคดีในศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และด้วยการให้เหตุผลที่สำคัญอีกประการหนึ่งว่าการจะดำเนินการฟ้องหรือร้องขอต่อศาล ควรจะต้องหาพยานหลักฐานเพิ่มเติมในข้อที่ยังไม่สมบูรณ์ให้สิ้นข้อไม่สมบูรณ์นั้นก่อน ดังเช่นกรณีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาตรา 29 ที่บัญญัติว่าหากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไม่วินิจฉัยชี้ขาดภายใน 30 วัน ให้ปฏิบัติตามความเห็นของอัยการ และผู้เขียนเห็นว่าควรให้ฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยมีการให้เหตุผลในการไม่เห็นด้วย โดยอาจทำในลักษณะของการทำความเห็นแย้งหรือบันทึกทำฎีกา เพื่อให้ประกอบตรวจสอบและเพื่อใช้เป็นบรรทัดฐานต่อไป เพราะถึงแม้ว่าอัยการสูงสุดจะเป็นข้าราชการในฝ่ายบริหารซึ่งกฎหมายจะบัญญัติให้อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรีก็ตาม แต่นายกรัฐมนตรีไม่มีบทบาทและอำนาจ

ในการแต่งตั้ง โยกย้าย หรือถอดถอนอัยการสูงสุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่มีอำนาจในการสั่งการทางด้านคดีดังเหตุผลที่ผู้เขียนได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 4 ข้างต้น

ในส่วนของ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.2542 มาตรา 25 ที่บัญญัติว่า ศาลไม่จำเป็นต้องไต่สวนมูลฟ้องอีกนั้น หากมีการแก้ไขกฎหมาย ให้ฝ่ายอัยการมีบทบาทในการร่วมสอบสวนค้นหาพยานหลักฐานเพิ่มเติมในชั้นคณะทำงานเพื่อให้สำนวนเกิดความสมบูรณ์และดำเนินการหาข้อยุติได้ ดังที่ผู้เขียนเสนอแนะไว้ในข้างต้นแล้ว ผู้เขียนก็เห็นด้วยกับการที่ไม่ต้องทำการไต่สวนมูลฟ้องอีกเนื่องจากมีการรวบรวมพยานหลักฐานโดยระบบกลั่นกรองและตรวจสอบโดยองค์กรอัยการร่วมกับคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วจึงเห็นว่าพยานหลักฐานที่น่าศาลย่อมมีความสมบูรณ์ในระดับหนึ่ง อีกทั้งระบบดังกล่าวเป็นระบบของการค้นหาความจริงซึ่งเป็นรูปแบบของระบบเป็นระบบไต่สวนอยู่ในตัวแล้ว และเมื่อศาลประทับรับฟ้องแล้วศาลก็ต้องทำหน้าที่ในการไต่สวนอีกเช่นกัน ฉะนั้นจึงไม่มีความจำเป็นใดๆที่ศาลจะต้องทำการไต่สวนมูลฟ้องก่อน แต่หากกรณีไม่มีการบัญญัติแก้ไขให้คณะทำงานจะต้องหาข้อยุติให้ได้ แต่ต้องมีการดำเนินคดีโดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือทนายความที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งแล้ว ผู้เขียนก็เห็นควรเสนอแนะให้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.2542 มาตรา 25 ให้มีการไต่สวนมูลฟ้องในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ฟ้องคดีเองหรือให้ทนายความฟ้องคดีแทนด้วย เนื่องจากกรณีเกิดเป็นความเห็นที่ขัดแย้งกันและยังไม่สามารถหาข้อยุติได้นั้นเอง

ประเด็นที่สำคัญที่สุด คือ ในส่วนที่กฎหมายบัญญัติให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถ "... แต่งตั้งทนายความฟ้องคดีแทนได้" นั้น ผู้เขียนเห็นว่านอกจากจะเป็นการขัดต่อหลักการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐเนื่องจากทนายความเป็นองค์กรเอกชนแล้ว ยังทำให้เกิดข้อเสียหายหลายประการ ดังที่ได้วิเคราะห์ไว้ในบทที่ 4 แล้ว ดังนั้นผู้เขียนจึงเสนอว่าควรตัดข้อความดังกล่าวออก เพราะการดำเนินคดีในศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เป็นการดำเนินคดีโดยใช้ระบบไต่สวนซึ่งมีหลักสำคัญคือ การร่วมมือกันในการหาข้อเท็จจริงขององค์กรของรัฐทุกฝ่าย ไม่ว่าจะป็นองค์กรศาล องค์กรอัยการ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังนั้นการดำเนินคดีโดยทนายความซึ่งเป็นองค์กรเอกชนจึงไม่เหมาะสมสำหรับการดำเนินคดีในศาลฎีกานี้ ดังเหตุผลที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 4 ข้างต้นเช่นกัน

นอกจากจะเสนอตัดข้อความดังกล่าวแล้ว ผู้เขียนเห็นว่าเมื่อไม่มีทนายความดำเนินการฟ้องคดีแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว กรณีที่มีการตั้งคณะทำงานแต่ไม่สามารถหาข้อยุติได้ และหากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยืนยันที่จะดำเนินคดี ในศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง

ทางการเมืองแล้ว ผู้เขียนเสนอให้เพิ่มเติมรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญให้ “อัยการสูงสุด โดยพนักงานอัยการสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีพิเศษ 2” เข้ามาดำเนินการฟ้องคดี และดำเนินการในชั้นพิจารณาพิพากษาในศาลแทนให้ แต่โดยผู้เขียนเห็นว่าการดำเนินการของอัยการดังกล่าวควรบัญญัติเพิ่มเติมให้เป็นการดำเนินการในฐานะเป็นตัวแทนของภาครัฐ ที่น่าจะถือว่าเป็นการใช้อำนาจฟ้องคดีอาญาที่มีลักษณะฐานะคล้ายอัยการสูงสุด แต่ไม่ถือว่าเป็นการใช้อำนาจฟ้องคดีในฐานะอัยการสูงสุด ทั้งนี้จะมีลักษณะคล้ายอัยการอิสระ (Special Prosecutor) ของประเทศสหรัฐอเมริกา ในการดำเนินคดีถอดถอนนักการเมือง (Impeachment) ตามรัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกา และผู้เขียนยังเห็นอีกว่าแม้ว่าอัยการสูงสุดจะต้องดำเนินคดีแทนให้ก็ตาม แต่การดำเนินคดีในศาลภายหลังจากฟ้องแล้วควรบัญญัติเพิ่มเติมให้ อัยการสูงสุดสามารถจะดำเนินการอย่างไรก็ได้สุดแท้แต่อัยการสูงสุดจะเห็นว่าถูกต้อง ทั้งนี้เป็นไปตามหลักของประเทศฝรั่งเศสที่ว่า อัยการจะต้องทำสำนวนที่เป็นลายลักษณ์อักษรตามที่ผู้บังคับบัญชากำหนด (La Plume est Serve) แต่มีอิสระให้ความเห็นด้วยวาจาในศาล (La Parole est Libre) กล่าวคือในการดำเนินคดีแทนให้ในฐานะตัวแทนภาครัฐนี้ อัยการสูงสุดมีสิทธิแถลงต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่าอัยการสูงสุดมีความเห็นเป็นอย่างไร ทั้งนี้เพราะการดำเนินการในศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังที่กล่าวมาแล้วว่าใช้ระบบไต่สวน ดังนั้นการแถลงข้อเท็จจริงใดๆ ทั้งด้านเป็นคุณและเป็นโทษแก่ผู้ถูกกล่าวหา นั้น ก็เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการค้นหาข้อเท็จจริงที่แท้จริง และเพื่อประโยชน์ต่อผู้ถูกกล่าวหาตนเอง เหตุที่ผู้เขียนเสนอเช่นนี้เนื่องจากคดีดังกล่าวเป็นคดีที่สำคัญ และมีผลต่อความมั่นคงของประเทศชาติที่จะต้องร่วมมือกันค้นหาความจริงให้ปรากฏ เพื่อมิให้ขัดกับหลักการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐ และเพื่อให้เกิดความยุติธรรมกับคู่คดีทุกฝ่ายโดยเฉพาะกับผู้ถูกกล่าวหา แม้ว่าอัยการสูงสุดจะเห็นว่าพยานหลักฐานยังไม่สมบูรณ์เพียงพอที่จะฟ้องก็ตาม

หากเป็นการร่วมมือกันค้นหาความจริงดังกล่าวแล้ว ผู้เขียนเห็นว่าไม่ว่ากรณีจะเป็นเช่นใด กล่าวคือ ไม่ว่าจะจากการไต่สวนแล้วศาลฎีกาจะมีคำพิพากษา “ยกฟ้อง” หรือ “ลงโทษ” ก็ตาม ไม่ควรจะต้องให้องค์กรของรัฐ ซึ่งต่างฝ่ายต่างให้ความร่วมมือกันในการค้นหาความจริงให้ปรากฏต้องรับผิดชอบต่อการกระทำที่สุจริตจริง แต่หากศาลยกฟ้องจริงผู้ถูกกล่าวหาที่ได้รับความเสียหายจากการกล่าวหา นั้นควรจะมีมาตรการในการเยียวยาผู้ถูกกล่าวหาตั้งเช่นในคดีอาญาทั่วไปด้วย แต่ถ้าไม่มีการแก้ไขกฎหมายให้สามารถหาข้อยุติตั้งที่ผู้เขียนเสนอแนะได้แล้ว หากคณะทำงานยังหาข้อยุติไม่ได้และมีการฟ้องคดีโดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือทนายความที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งขึ้นต่อมาคดีนั้นศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งลงโทษผู้กระทำผิด อัยการสูงสุดจะต้องรับผิดชอบต่อการไม่ฟ้องคดีนั้น เช่นอาจต้องรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายที่จะต้องเกิดขึ้น กล่าวคือหากต้องมีการเสียค่าใช้จ่าย

จ่ายในการว่าจ้างทนายความเพื่อดำเนินการแทนอัยการสูงสุดก็ต้องรับผิดชอบในส่วนนี้ด้วย เป็นต้น แต่ถ้าคดีนั้นศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งยกฟ้องหรือยกคำร้องขอ กรณีนี้ผู้เขียนเห็นว่าเป็นเรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เนื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับการท้วงติงจากอัยการสูงสุดแล้ว ดังนั้นคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะต้องเป็นผู้รับผิดชอบต่อผู้ถูกกล่าวหา เพราะเป็นเหตุที่ทำให้ผู้ถูกกล่าวหาต้องได้รับความเสียหาย ทั้งนี้ผู้เขียนเสนอแนะให้มีการเพิ่มเติมบทบัญญัติในส่วนของการกระทำที่เกิดจากความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ในการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญนี้ด้วย แต่จะเป็นความรับผิดชอบในระดับใดนั้นผู้เขียนเห็นว่าควรอ้างอิงจาก พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539